

1. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ηλία Βενέζης: Το Νούμερο 31328 «Κεφάλαιο ΙΖ»
(Κ.Ν.Α. Α΄ Λυκείου, σσ. 280-286)

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

2.1. Παραδείγματα ερωτήσεων ελεύθερης ανάπτυξης

1. Ο Ηλίας Βενέζης στον πρόλογο της δεύτερης έκδοσης του έργου του *Το Νούμερο 31328* (1945) γράφει: «*Τίποτε δεν υπάρχει πιο βαθύ και πιο ιερό από ένα σώμα που βασανίζεται*». Στην εξεταζόμενη ενότητα αναφέρονται περιστατικά που δικαιώνουν αυτή τη δήλωση; Να τα αναφέρετε, σχολιάζοντάς τα.
2. Τα περιστατικά που ιστορούνται στο κείμενο επαληθεύουν (και αν ναι, πώς) τις παρακάτω απόψεις;
 - α) *Το Νούμερο 31328* είναι η διαμαρτυρία ενός παιδιού ενάντια στον πόλεμο.¹
 - β) Το έργο αυτό λειτουργεί διαχρονικά ως η έντονη αποστροφή του σκεπτόμενου ανθρώπου προς κάθε μορφή βίας.
3. Λέγεται πως ο πόνος ενώνει τους ανθρώπους. Ισχύει η άποψη αυτή στην εξεταζόμενη ενότητα; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.
4. Στην αφήγηση υπάρχει έντονο το δραματικό στοιχείο.
 - α) Ποια αιτία το προκαλεί;
 - β) Με ποιο τρόπο το εκφράζει ο συγγραφέας;
5.
 - α) Ποια συναισθήματα σας προκαλεί η ανάγνωση του έργου;
 - β) Ποιες σκέψεις σας γεννά για τον Άνθρωπο το συγκεκριμένο απόσπασμα;
6. Ποια προβλήματα αντιμετωπίζουν οι δύο ομάδες των ανθρώπων που πρωταγωνιστούν στην εξεταζόμενη ενότητα; Πώς εκτιμάτε την αντίδρασή τους σ' αυτά τα προβλήματα;
7. Ο αφηγητής - συγγραφέας ερμηνεύει πειστικά την ψυχολογική αντίδραση των ανθρώπων, των μελών και ομάδων, που πρωταγωνιστούν στο έργο; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.
8. Ποιο ρόλο παίζει η προσωπική εμπειρία στη συγγραφή του συγκεκριμένου λογοτεχνικού έργου;

¹ Από τον πρόλογο του συγγραφέα στη β΄ έκδοση, Εκδ. «Βιβλιοπωλείον της Εστίας Ι.Δ. Κολλάρου και ΣΙΑ Α.Ε.», 1945.

9. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι χρησιμοποιούνται και πώς εναλλάσσονται μεταξύ τους;
10. Το ύφος του έργου και ο τόνος του συγγραφέα πώς λειτουργεί στον αναγνώστη;
11. Ποιες σκηνές ανθρωπιάς ή απανθρωπιάς υπερτερούν στο απόσπασμα; Αναφερθείτε σε συγκεκριμένα χωρία.
12. Προκύπτει κάποιο συμπέρασμα από τη μελέτη του αποσπάσματος που θα μπορούσατε να έχετε ως «μότο» (καθοδηγητική αρχή) στη ζωή σας;
13. Από τη μελέτη του κειμένου τι συμπεραίνετε για τα συναισθήματα του συγγραφέα; Σε τι απέβλεπε, κατά τη γνώμη σας, η έκφρασή τους στο συγκεκριμένο λογοτεχνικό έργο;
14. Πώς διεκδίκησαν οι φρουροί το δικαίωμά τους να απολυθούν από τον Τουρκικό στρατό; Ποια αντίδραση προκάλεσαν;
15. Να εντοπίσετε στο κείμενο και να περιγράψετε στιγμές και φάσεις από τη ζωή των αιχμαλώτων που βελτίωσαν τη σχέση τους με τους φρουρούς τους.
16. Υπάρχουν πρόσωπα που ξεχωρίζουν στο εξεταζόμενο κεφάλαιο για τη θετική ή την αρνητική τους συμπεριφορά; Ποια είναι αυτά; Να σχολιάσετε τη συμπεριφορά τους.

2.2. Παραδείγματα ερωτήσεων σύντομης απάντησης

1. Με ποιο ιστορικό γεγονός συνδέεται το περιεχόμενο του αποσπάσματος;
2. α) Ποιος είναι ο χρόνος δράσης όσων διαδραματίζονται στο απόσπασμα;
β) Ποιος είναι ο χώρος, όπου διαδραματίζονται αυτά τα περιστατικά;
3. Ποιο είναι το βασικό θέμα του αποσπάσματος;
4. Ποια πρόσωπα δρουν στην ενότητα και πώς;
5. Ποια είναι η σχέση του συγγραφέα με τον τίτλο του έργου *Το Νούμερο 31328* και με την ιστορούμενη σε αυτό δράση;
6. Ποιο κοινό στοιχείο υπάρχει ανάμεσα στην ομάδα των αιχμαλώτων και των φρουρών τους;
7. Ποιες ενότητες διακρίνετε στο κείμενο; Να δοθεί τίτλος σε καθεμιά απ' αυτές.
8. Στα εξιστορούμενα περιστατικά ξεχωρίζουν συγκεκριμένα προβλήματα; Ποια είναι αυτά και ποιους αφορούν;
9. α) Μπορούν οι φρουροί των αιχμαλώτων να διεκδικήσουν κάποιο δικαίωμά τους μόνοι ή όχι και γιατί;
β) Ποιο είναι το δικαίωμά τους αυτό και ποιους συμβουλεύονται;

10. α) Οι αιχμάλωτοι είναι αρχικά πρόθυμοι να συμβουλευθούν τους φρουρούς τους;
β) Με ποια φράση του κειμένου οι φρουροί επιζητούν την προσέγγιση των σκλάβων - αιχμαλώτων τους;
11. Ποιο αποτέλεσμα έχει η διεκδίκηση από τους φύλακες του δικαιώματός τους να απολυθούν από τον Τουρκικό στρατό;
12. Διέπραξαν οι φρουροί, κατά τη φάση της ανάκρισής τους, κάποιο σφάλμα;
Ποιο είναι αυτό; Σε βάρος ποιων θα μπορούσε να αποβεί;
13. α) Ποια τιμωρία επιβλήθηκε από την Τουρκική Διοίκηση και σε ποιους;
β) Ποιος είναι ο πρωταγωνιστής στην εκτέλεση της τιμωρίας και ποιοι οι υπόλοιποι μάρτυρες;
14. α) Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές στο δεύτερο περιστατικό της αφήγησης;
β) Υπάρχει κολάσιμη παράλειψη; Ποιος τη διέπραξε και πώς αντιμετωπίστηκε;
15. α) Η νέα σχέση των ομάδων είναι φανερή ή όχι και γιατί;
β) Πόσο διευκολύνει την καθημερινότητά τους;
16. Ποιον τίτλο θα δίνετε εσείς στο απόσπασμα;

2.3. Συνδυασμός ερωτήσεων σύντομης απάντησης και ελεύθερης ανάπτυξης

1. α) Ο ίδιος ο συγγραφέας Ηλίας Βενέζης γράφει σε επιστολή του, έξι μήνες πριν από το θάνατό του: «Δεν γίνεσαι συγγραφέας, αν δεν το πληρώσεις ακριβά με τη ζωή σου» και αλλού «Είμαι ενγνώμων στη Μοίρα μου...». Υπάρχει κάποια σχέση ανάμεσα σ' αυτές τις φράσεις και στο συγκεκριμένο απόσπασμα; Εξηγήστε.
β) Να σχολιάσετε την εξομολογητική στάση του στο συγκεκριμένο χρόνο που διατυπώνεται.
2. α) Ποια είναι η οπτική γωνία του αφηγητή - συγγραφέα;
β) Να συνδέσετε την απάντησή σας με το ύφος του συγγραφέα.
3. Οι *μαφαζάδες* (σκοποί, φύλακες) παρουσιάζονται από το συγγραφέα σαν πρόσωπα φιλειρηνικά, με συγκεκριμένη προϊστορία. Εντούτοις, οι αιχμάλωτοι - φρουρούμενοί τους αρχικά είναι επιφυλακτικοί, ιδιαίτερα «κουμπωμένοι» απέναντί τους:
α) Είναι δικαιολογημένη αυτή η αντίδραση των αιχμαλώτων και γιατί;
β) Μπορείτε να βρείτε τις φράσεις του κειμένου που εξηγούν αυτή τη στάση των αιχμαλώτων;

4. α) Ποιες ομάδες προσώπων λειτουργούν συλλογικά στο απόσπασμα;
β) Ποια σχέση έχουν μεταξύ τους;
γ) Πώς εξελίσσεται αυτή η σχέση και για ποιους λόγους;
5. Μέσα από ποιες διαδικασίες και περιστατικά καταργείται σταδιακά η διαχωριστική γραμμή του σκλάβου - θύματος από το φρουρό - θύτη του και τι διαπιστώνετε από αυτό;
6. Να επισημάνετε τις σκηνές που παρουσιάζουν την εξαθλίωση της ανθρώπινης ύπαρξης και να καταγράψετε την αντίδρασή σας απέναντι σ' αυτές.
7. Από όσα αφηγείται ο συγγραφέας, ποια σχέση φαίνεται ότι έχει με την ιστορία του έργου; Να εξηγήσετε την άποψή σας, αναφερόμενοι σε συγκεκριμένα χωρία του κειμένου.
8. Υπάρχουν κάποιες ανθρώπινες αξίες που αναδεικνύει το έργο; Να τις αναφέρετε και να τις σχολιάσετε με συντομία.
9. α) Μειονεκτούν οι φρουροί στην τελευταία ενότητα του κειμένου;
β) Πώς αντιμετωπίζουν οι αιχμάλωτοι αυτή τη στάση τους;
10. Ως προς τι πλεονεκτούν οι αιχμάλωτοι σε σύγκριση με τους φρουρούς τους; Τι τους εξασφάλισε το συγκεκριμένο πλεονέκτημα;

2.4. Παραδείγματα ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου

2.4.1. Ερωτήσεις της μορφής «σωστό-λάθος»

Βάλτε ένα X στο αντίστοιχο τετραγωνάκι, αν νομίζετε ότι το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο:

	Σωστό	Λάθος
1. Το έργο <i>Το Νούμερο 31328</i> είναι αντιπροσωπευτικό «χρονικό» που αναδεικνύει την επίδραση του προσωπικού βιώματος στη σύνθεση λογοτεχνικού έργου.	☐	☐
2. Η συνειδητοποίηση από τις δύο αντίπαλες ομάδες ότι η βία και η αδικία είναι η κοινή τους μοίρα, τις οδηγεί σε συναδέλφωση.	☐	☐
3. Πρόθεση του συγγραφέα είναι να εξιδανικεύσει, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα λεκτικά μέσα, τις μορφές των προσώπων που σκιαγραφεί στην αφήγησή του.	☐	☐
4. Ο «τοίχος», που χωρίζει τις ομάδες των αιχμαλώτων και των φρουρών τους, παραμένει αδιαπέραστος σε ολόκληρο το απόσπασμα.	☐	☐

2.4.2. Ερωτήσεις σύζευξης

Να γράψετε σε κάθε σημείο του αποσπάσματος της στήλης Α το γράμμα του στοιχείου της στήλης Β που αντιστοιχεί σ' αυτό (περισεύουν δύο):

A	B
1. «Γιατί; παραπονιέται μελαγχολικά. Γιατί να μας ανοίξετε τα μάτια;» (σ. 283)	α. παρομοίωση
2. «Σκορπίσαμε μες στο στρατόπεδο ομάδες-ομάδες. Ένα απροσδιόριστο κύμα μεγάλωνε, φούσκωνε μια γιγαντωμένη προσπάθεια προς τα ψηλά....» (σ. 283)	β. μεταφορά γ. ειρωνεία
3. «Σε τέτοια ηλικία δεν ήταν πια βολετό να μάθουν να σκοτώνουν ανθρώπους πολιτισμένα, τους βάλαν βοηθητικούς.....» (σ. 280)	δ. στοιχείο πλοκής ε. ενσωμάτωση
4. «Ήμαστε ίσαμε ογδόντα άνθρωποι, με αγκρηλωμένα μάτια. - Δωσ' το τουφέκι! Λέει ο Μίλτος απειλητικά στο τσανάκι. Αυτός Όλα αυτά γίνανε μέσα σ' ένα δυό λεπτά» (σ. 284)	δραματοποιημένου διαλόγου στ. παραστατική εικόνα
5. «Ωρες ώρες αποτραβιούνται μονάχοι τους σε μια γωνιά. Κοιτάζουν στο βάθος κι αρχίζουν τα τραγούδια της πατρίδας τους. Τους Κοίτα τα δακρυσμένα μάτια μας» (σ. 286).	ζ. δραματοποιημένη αφήγηση

2.5. Συνδυασμός ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου και ελεύθερης ανάπτυξης

- A. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.
Ο αφηγητής - συγγραφέας ταυτίζεται με τα πάθη των προσώπων που ζωντανεύει, επειδή:
 - Τους έχει ζήσει από κοντά και έχει βιώσει τα πάθη τους.
 - Αδιαφορεί για την αληθοφάνεια των ηρώων του.
 - Έχει στη σκέψη του το προδιαγεγραμμένο σχέδιο της εξέλιξης της υπόθεσης.
 - Φιλοδοξεί να ολοκληρώσει ένα έργο εντυπωσιακό.
- B. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

3. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

1. Να αξιολογήσετε τα μηνύματα και τις αξίες που σας πρόσφερε το συγκεκριμένο κείμενο.
2. Προσπαθήστε να παρακολουθήσετε μέσα από το κείμενο τη συναισθηματική κατάσταση και τις αντίστοιχες αντιδράσεις του συγγραφέα στα περιστατικά που αφηγείται και καταθέστε τη δική σας συναισθηματική αντίδραση με ανάλογη δικαιολόγηση.
3. Να ασχοληθείτε με τη γλώσσα του συγγραφέα, εξετάζοντας αν ανταποκρίνεται στο στόχο του να καταθέσει αυθεντική μαρτυρία για την κατάσταση της αιχμαλωσίας. Να επισημάνετε τους γλωσσικούς ιδιοματισμούς του αποσπάσματος.

4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Ποια ήταν, κατά τη γνώμη σας, τα αποτελέσματα της καταστροφής του 1922 στην ψυχή των τότε νέων, όπως είναι ο Ηλίας Βενέζης και οι σύγχρονοί του; Μπορείτε στο δοκίμιό σας να λάβετε υπόψη τόσο *Το Νούμερο 31328*, όσο και άλλα λογοτεχνικά έργα της γενιάς του '30 που έχετε διαβάσει, και τα οποία αναφέρονται στο ίδιο θέμα, όπως του Στρατή Δούκα, *Η ιστορία ενός αιχμάλωτου* (1929) και της Διδώς Σωτηρίου, *Ματωμένα Χώματα* (1962).
(*Η εργασία αυτή να ανατεθεί σε ομάδα μαθητών*).
2. Να συγκρίνετε το ΙΖ' απόσπασμα από το έργο του Ηλία Βενέζη *Το Νούμερο 31328* που επεξεργαστήκατε, με τα αποσπάσματα: «Ζάβαλη Μάικω» και «Ο Λόφος με τις Παπαρούνες» από το έργο του Σ. Μυριβήλη *Η Ζωή εν Τάφω*², ως προς τα μηνύματα, τις ιδέες και τη γλωσσική διατύπωση. Να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας.
3. Η βίωση της φρίκης του πολέμου και της αιχμαλωσίας μετατρέπεται με την τέχνη σε ποίηση και ανθρωπιά. Ερευνήστε πόσον ισχύει η άποψη αυτή μέσα από την τέχνη των πεζογράφων της γενιάς του '30 και από την ποιητική ενότητα «Αργοναύτες» (Κ.Ν.Α. Β' Γυμνασίου, σ. 159) από το έργο *Μυθιστόρημα* του Γ. Σεφέρη.

² Βλ. Κ.Ν.Α. Α' Γυμνασίου.

5. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1^ο Κριτήριο για ωριαία γραπτή δοκιμασία

(45 λεπτά περίπου)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΤΑΞΗ ΤΜΗΜΑ

ΜΑΘΗΜΑ: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Ηλία Βενέζη: «Το Νούμερο 31328», ΙΖ' κεφάλαιο

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Να γράψετε δίπλα από τον κάθε αριθμό της Α στήλης το γράμμα του στοιχείου της Β στήλης που αντιστοιχεί σ' αυτό: (δύο στοιχεία της Β στήλης περισσεύουν)

A

B

- α) «Γιατί; παραπονιέται μελαγχολικά.

Γιατί να μας ανοίξετε τα μάτια;» (σ. 283)

- β) «Σε τέτοια ηλικία δεν ήταν πια βολετό να

μάθουν να σκοτώνουν ανθρώπους

πολιτισμένα, τους βάλαν βοηθητικούς.....»

(σ. 280)

- γ) «Ήταν ένα νεαρό τριζάτο κέρατο» (σ. 284)

- δ) *Μας κερνούν. Ο μαφαζάς βλέπει. Το φυτίλι*

περνά και σ' αυτόν. Τυλίγει το τσιγάρο και

δίνει πίσω το φυτίλι» (σ. 286)

α. ειρωνεία

β. μετωνυμία

γ. μεταφορά

δ. προσωποποίηση

ε. ασύνδετο

στ. πολυσύνδετο

Μονάδες 4

2. Παρουσιάστε τη συναισθηματική κατάσταση του αφηγητή και των ομάδων με τις οποίες συμβιώνει και αποκαλύψτε την αιτία της.

.....
.....
.....

Μονάδες 6

3. Η σχέση ανάμεσα στις δύο ομάδες, όπως εξελίχθηκε, δικαιολογείται κάτω από τις συγκεκριμένες περιστάσεις ή όχι; Ποια θα ήταν η δική σας στάση και από ποια κίνητρα θα υπαγορευόταν;

.....
.....
.....

Μονάδες 6

4. α) Ποια είναι η οπτική γωνία του αφηγητή;
β) Να συνδέσετε την απάντησή σας με το ύφος του συγγραφέα.

.....
.....
.....

Μονάδες 4

2° Κριτήριο για ωριαία γραπτή δοκιμασία
(45 λεπτά περίπου - με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΤΑΞΗ ΤΜΗΜΑ

ΜΑΘΗΜΑ: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Ηλία Βενέζη: «Το Νούμερο 31328», ΙΖ' κεφάλαιο

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Το συγκεκριμένο κείμενο το κατατάσσετε στις αφηγήσεις ή στα αφηγηματικά χρονικά; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

.....
.....

Μονάδες 5

2. Ποιες απόψεις διαμορφώνουμε για τη ζωή και τον άνθρωπο από το συγκεκριμένο έργο; Να τις σχολιάσετε σύντομα με αναφορές στο απόσπασμα.

.....
.....

Μονάδες 5

3. Με βάση το κείμενο, σκεφθείτε πότε το καθημερινό βίωμα μπορεί να γίνει λογοτεχνικό έργο ικανό να συγκινήσει και να προβληματίσει. Διατυπώστε τις απόψεις σας.

.....
.....

Μονάδες 5

4. Πώς, κατά τη γνώμη σας, θα έπρεπε να συμπεριφερθεί η μια ομάδα απέναντι στην άλλη; Δικαιολογήστε την άποψή σας.

.....
.....

Μονάδες 5

3^ο Κριτήριο για ωριαία γραπτή δοκιμασία

(45 λεπτά)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΤΑΞΗ ΤΜΗΜΑ

ΜΑΘΗΜΑ: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Ηλία Βενέζη: «Το Νούμερο 31328», ΙΖ' κεφάλαιο

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Βάλτε X στο αντίστοιχο τετραγωνάκι, αν νομίζετε ότι το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο:

	Σωστό	Λάθος
α) Ο αφηγητής - συγγραφέας παρουσιάζει άμεσα τα πρόσωπα και εκφράζει πειστικά τις αντιδράσεις τους.	☐	☐
β) Οι αιχμάλωτοι κάμπτονται σωματικά και ηθικά από τη βία.	☐	☐
γ) Η κοινή μοίρα και όχι ο φόβος φέρνει κοντά τους αιχμαλώτους με τους φρουρούς τους.	☐	☐
δ) Οι τσαούσηδες προκαλούν το φόβο και των αιχμαλώτων και των φρουρών τους.	☐	☐

Μονάδες 2

2. Βάλτε σε κύκλο το γράμμα της απάντησης που θεωρείτε σωστή:

- Οι φρουροί τιμωρήθηκαν από τον Τούρκο Διοικητή, γιατί:
 - α) Παράκουσαν τον τουρκικό νόμο.
 - β) Χαλάρωσαν τη φρούρηση των αιχμαλώτων.
 - γ) Διεκδίκησαν το δικαίωμά τους να απολυθούν από το στρατό.
 - δ) Κοιμήθηκαν κατά την ώρα που ασκούσαν υπηρεσία.
- Οι αιχμάλωτοι, αλλάζοντας στάση, έγιναν φιλικοί προς τους φρουρούς τους, επειδή:
 - α) Συνειδητοποίησαν ότι και οι φρουροί τους είναι φουκαράδες.
 - β) Κατάλαβαν ότι οι φρουροί τους εκτελούσαν ευσυνείδητα το καθήκον τους.
 - γ) Ανησύχησαν για τη στάση που θα τηρούσαν οι φρουροί προς τους τσαούσηδες.
 - δ) Δε νοσταλγούσαν την πατρίδα τους.

Μονάδες 2

3. Να γράψετε δίπλα από κάθε αριθμό της Α στήλης το γράμμα του στοιχείου της Β στήλης που αντιστοιχεί σ' αυτό (ένα στοιχείο της Β στήλης περισσεύει):

Α	Β
α) «Σε τι λοιπόν ξεχωρίζανε αν ήταν Χριστιανοί για Τούρκοι;» (σ. 283)	α. ειρωνεία
β) «Τι διαφορά είχε; Μονάχα ο αράπης - Ε, αυτός ήταν μαύρος» (σ. 283)	β. υποφορά
γ) «Κι ύστερα άξαφνα, απότομα ξέσπασε η θύελλα» (σ. 282)	γ. παρομοίωση
δ) «Βλέπαμε μονάχα πως άνοιγε το στόμα του και σφαλνούσε σπασμωδικά, σα να κατάπινε τον αγέρα γουλιά-γουλιά» (σ. 282-283)	δ. προσωποποίηση
	ε. μεταφορά

Μονάδες 2

4. Να δικαιολογήσετε τα συναισθήματα και τις σκέψεις του συγγραφέα.

.....

Μονάδες 4

5. Σε τι οφείλεται, κατά τη γνώμη σας, η αλλαγή της συμπεριφοράς των φρουρών και η αφομοίωσή τους με τους αιχμαλώτους;

.....

Μονάδες 4

6. Ποια διαχρονικά μηνύματα και αξίες προκύπτουν από το έργο;

.....

Μονάδες 3

7. Εξετάστε τη γλωσσική διατύπωση και βρείτε αν υπηρετεί το συγγραφικό στόχο του Ηλία Βενέζη.

.....

Μονάδες 3